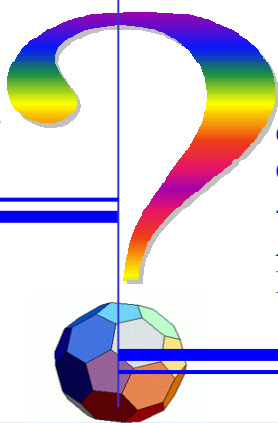

GO-AL

G odsdienst
O nderwijs
-
A lle
L eerkrachten

juni 2007, nr. 19

In het begin

Je haalt het beste uit de anderen niet door hen het vuur na aan de schenen te leggen, maar door het vuur in hun binnenste aan te wakkeren.

Bob Nelson

WATSKEBURT?

“**Watskeburt**¹” is een populaire jongerengroet. Het is een verbastering van ‘wat is er gebeurd?’. De groet is mede dank zij een rapgroep zeer verspreid.

Het schooljaareinde is in zicht. Directie, leerkracht en leergroepen staan voor de laatste loodjes. Vreugde en pijn aan de eindmeet zullen straks in sterke, eplosieve, uitgesproken mate aanwezig zijn. Verdeeld over mensen en in mensen. We kunnen er niet koel bij blijven. Voor de godsdienstleerkracht zit het zwaarste werk er stilaan op. De jongeren zullen het heel zeker anders bekijken. Hen wacht nog de finale. De laatste te nemen hindernis. Er is geen weg terug. Er was veel nieuws te leren onder de zon. Hebben ze het geleerd? Onthouden?

Leerkrachten vinden misschien ook even de tijd om ‘**colert**’ (een nieuw woord, de woorden ‘collegiaal’ en ‘alert’ samennemend) terug te blikken op het voorbije schooljaar. Zoals andere vakken is ook dit vak aan een professionele ‘**gezondheidscheck**’ toe.

Was er een gezamenlijk opzet vanuit het vakteam? Is dat gerealiseerd?

Een belangrijke vraag is of we jongeren die doorgaans nog ‘**zweefkezen**’ zijn, m.a.w. niet verankerd in een welomlijnde godsdienst of levensbeschouwing, en de jongeren die leven in een soort ‘**egoreligie**’, geen gezag buiten zichzelf erkennend, voldoende gevoed hebben om doorheen een gedegen kennismaking met de christelijke traditie gesitueerd in een veelheid van menselijk zinzoeken, te komen tot meer levensbeschouwelijke identiteit en inzet.

Hebben we dit gedaan in een open benadering of hebben we ons bezondigd aan een soort ‘**reliterrorisme**’ waarbij de ‘**andersculturelen**’, de anderen en andere levensbeschouwingen geen ruimte van bestaan kregen. Zelf maakten we het mee dat een leerkracht zich liet verleiden tot ‘**islambashen**’, een zich eerder demagogisch afzetten tegen de Islam. Een ander trapte in de val van het ‘**autoradicaliseren**’, op grond van zeer persoonlijke ervaringen en eigenzinnige studie zich vastrijdend in radicale of gesloten denkbeelden en godsdienstbeleving. Jongeren nemen dat niet en terecht. Ze willen een godsdienstleerkracht die een inspirerende en open ‘**denkmens**’ is.

Bovenal is het ook belangrijk dat godsdienstleerkrachten jongeren mee openbreken voor de realiteit en de actualiteit van het wereldgebeuren. De wereld is groter dan mijn wereld. Elke jongere elk jaar weer uitdagen om ‘**wereldlijder**’ te worden, tieners die mee tobben over de pijn van de mensheid en de natuur, meelijden aan het leven, in zekere zin wat ‘**bestaansziek**’ zijn. Wie weet worden een aantal van die wereldlijders wereldleider.

¹ Elk jaar verrijkt onze taal zich met nieuwe woorden. Soms mooi, soms vergezocht. Heel wat woorden vinden hun oorsprong op het levensbeschouwelijke domein. Een domein dat bijlange niet dood is, maar publiek aan verfrissing toe is. Vandaar een veelheid aan nieuwe woorden. We brengen er enkele, de woorden in vetjes gedrukt.

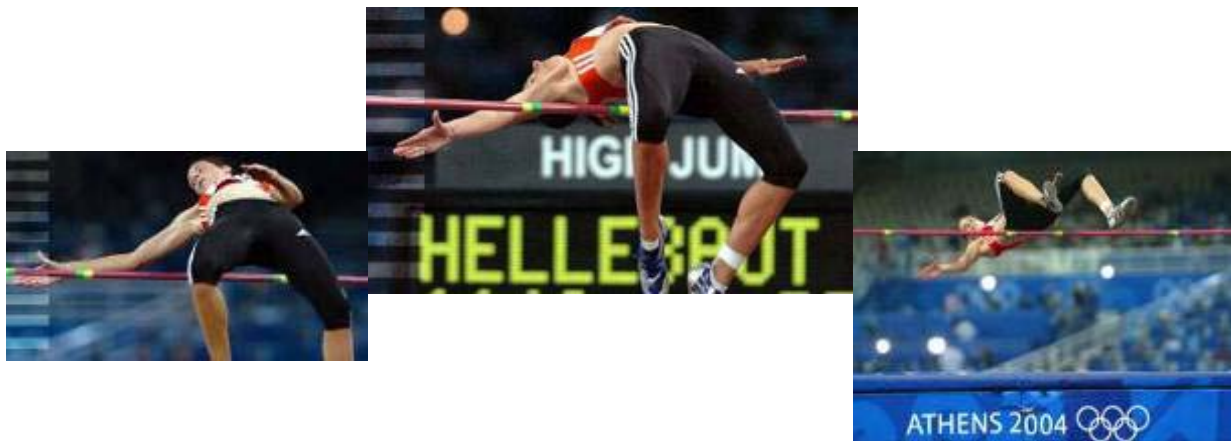
Jongeren worden mede doorheen het godsdienstonderwijs ‘**mengelmensen**’, beïnvloed door verschillende sociale zorgen, waaronder weethebbend van de veelheid in zinzoeken, geworteld buiten zichzelf. Het kan gezins de bedoeling zijn dat we de jongeren aanzetten tot ‘**egocasten**’, een soort podcasten over zichzelf, zichzelf tot brandpunt van leven verheerlijkend via filmpjes, portfolio’s of wat dan ook.

Het vak wil dus als ‘**gelukswetenschap**’ zowel de (1) groei van de jongere ernstig nemen, als ook de (2) christelijke traditie als bron van leven in spanning met de (3) horizon van de levensbeschouwelijke veelheid en (4) de uitdagingen die de actualiteit ons toeschuift.

Misschien is er ook wel iemand onder de leerkrachten godsdienst die moet toegeven dat h/zij een ‘**geen-zinner**’ is die af en toe wat onnodig dwars lag in de school, in het vak-team of gewoonweg een ongemotiveerde werknemer was.

Straks toetsen we de jongeren op hun jaarprestatie. Hoe stellen we ons daarbij op? Willen we de ‘**foutspotter**’ zijn die fanatiek zoekt in examens fouten te ontdekken. Een leerkracht die zelfs al in de vraagstelling valkuilen inbouwt? Hoeveel registers trekken we open bij die evaluatie of is ons examen beperkt tot een soort ‘**gatentekst**’ die de leerling moeten invullen?

Bij het begin van het schooljaar hadden we het in GO-AL nr. 16 over hoog springen. Nog even terug naar Tia Hellebaut. Uiteraard is zo'n hoogtesprong geen toevalstreffer. Er is een hele lange voorgeschiedenis van trainen, oefenen, ... Er is ook de korte tijd voor de sprong. Verschillende deelstappen: rust, voorbereiding, motivatie, steun zoeken, concentratie, aanloop, afstoot, zweven, sprong, de vreugde

De lat passend hoog gelegd, er over, de vreugde tegemoet en de pijn van de andere springers meedragend.

Samen waren we met z'n allen in een soort ‘**diepterealisme**’ op zoek naar sporen van die andere wereld, sporen waarvan het gewone leven eigenlijk is doordrongen, zonder dat jonge mensen het altijd merken. Hopelijk hebben we vreugde beleefd in deze arbeid.

Dank voor alle inzet!

Vragenderwijs-delenderwijs

Een bijdrage ‘hors catégorie’. Naar aanleiding van het vertrek van collega Frans Essel, ging Roland Mullie op zoek naar een bijbelse grondslag van de inspectie en de advisering in het godsdienstonderwijs. De hiernavolgende tekst was een onderdeel van zijn gemeend leuk-ernstig dankwoord binnen en namens de stuurgroep godsdienst. We willen dit jullie niet onthouden :

Een van de grondleggers van het godsdienstonderwijs in het O.T. is zonder twijfel Ezra. In de inleiding op het boek “Ezra” lezen we “De eigenlijke pionier van het godsdienstig reveil, na de ballingschap, is de priester-

schriftgeleerde Ezra, door de traditie beschouwd als “de vader van het Judaïsme” en van de “inspectie van het godsdienstonderwijs”

Ezra zou in 458 voor Christus in Jerusalem aangekomen zijn.

In Ezra 7,10 lezen we :”Ezra had zich toegelegd op de studie van de Wet van de Heer en op de naleving ervan, om haar voorschriften en bepalingen in Israël te onderwijzen. De koning Artachsasta, u allen wel bekend, gaf Ezra de opdracht :7,14 :”Gezien uw deskundigheid vaardigen de koning en zijn 7 raadslieden u af om in Judea en Jerusalem een onderzoek in te stellen naar de naleving van de Wet van God”. Zo kan men Ezra beschouwen als een van de grondleggers van de inspectiemethodes voor het godsdienstonderwijs.

De naam ‘Ezra’ zegt veel over zijn levensbetekenis. ‘Ez’ komt van het hebreeuwse “Es” wat ‘begeleiden’, ‘inspecteren’ betekent. en “Ra” komt van het Nederlandse ‘ra,ra,ra’. Dat gaat samen. Als de inspecteur komt dan heb je er het raden naar wat hij zal zeggen. De hebreeuwse stam ‘ES’ vind je ook nog terug in bepaalde Vlaamse namen. Bijvoorbeeld in de naam van Frans ES-SEL. ‘ES’ verwijst dan op begeleiden, inspecteren. ‘SEL’ ‘zout’ in ‘t frans, zou, volgens de meeste auteurs, betekenen dat de inspecteur is zoals het ‘zout’ voor de leerkrachten. Dat de inspecteur de smaak van de godsdienstleerkrachten voor het programma en voor hun taak zou bevorderen en aangenam maken. Dat lijkt mij een plausibele verklaring.

Wanneer Ezra klaar was met het nieuwe godsdienstprogramma riep de landvoogd Nehemia het volk samen. Je ziet dat het niet de eerste keer is dat er een nieuw programma gemaakt werd. Alle Israëlieten stroomden samen op het plein voor de Waterpoort, lezen we in hfst 8 van Nehemia.

Ezra ging op een houten verhoging staan die voor die gelegenheid gemaakt was. Vanaf de dageraad tot de middag las Ezra eruit voor op het plein voor de Waterpoort, verstaanbaar voor de mannen en de vrouwen en iedereen die het kon volgen. Het volk luisterde aandachtig. In Neh. 8,9 lezen we : “Het hele volk barstte in tranen uit toen het de woorden van de Heer hoorde”. “En het volk ging eten en drinken en deelde de maaltijd met anderen” lezen we verder. Ze vierden uitbundig feest, want ze hadden begrepen wat hun bekend was gemaakt. Of de leraars nu nog in tranen uitbarsten bij de afkondiging van een nieuw programma is twijfelachtig.

Het was wel met een gelijkaardig enthousiasme dat godsdienstleraren samen geroepen werden in het Centrum Continenten, bij een nieuwe programmatie van het godsdienstonderwijs, en uit dat enthousiasme istoen het Catechetisch Centrum Kortrijk ontstaan in 1972. Brugge, 18 april 2007

*In het hart van de meimaand, heeft de bisschop van Brugge Frans
benoemd als
pastoor in de federatie Ossebroek.*

*De aanstelling vindt plaats in de kerk van Maria Assumpta,
Koningin Elisabethsquare te Ossebroek op 10 juni om 15u.*

we bidden en duimen mee voor het beste

Mededelingen

De Erkende Instantie gaf het geschiktheidslabel aan volgende nieuwe uitgaven voor het gewoon secundair onderwijs :

- Bij uitgeverij VAN IN verscheen een nieuw leermiddel voor BSO-klassen : ‘**GOed gezien?**’. Leerwerkschriften zijn verschenen voor het 1ste, 3de en 5de jaar BSO. De uitgaven voor de even jaren zijn gepland voor volgend schooljaar. Meer info en bestellen van presentexemplaar via www.vanin.be .
- Bij uitgeverij WOLTERS PLANTYN verschijnt voor 5 ASO het leermiddel ‘**CALEIDOSCOOP**’. Een presentexemplaar kan aangevraagd worden via www.woltersplantyn.be (‘Caleidoscoop’ invullen in de zoekmachine op de pagina).

Link

THOMASweetjes:

Uiteraard heel wat nieuws. Toch minstens dit:

http://www.kuleuven.be/thomas/secundair_onderwijs/in_de_kijker/46_verkiezingen.php met een knipoog naar de verkiezingen.

Linkweetjes:

<http://www.katholiekgezin.nl/> Man en vrouw komen in relatie tot elkaar, hun kinderen en de samenleving voor tal van vragen te staan. Wie een **katholiek gezin** wil opbouwen, kan zich afvragen: hoe doen anderen dat, wat zegt de kerk er over, wat is er te doen voor katholieke gezinnen, wat doet de regering voor het gezin,

Uw muziekcollectie delen

Een godsdienstleerkracht daar zit niet alleen muziek in, die werkt ook veel met muziek:

Werk je op school of thuis met meerdere pc's in een netwerk, dan kan je de mappen waarin uw muziekbestanden staan delen via de Windows Verkenner (de map aanklikken en voor delen en beveiliging kiezen). Niet echt gebruiksvriendelijk maar het kan. Maar daarmee zit je natuurlijk nog niet op internet. Subsonic (<http://subsonic.sourceforge.net>) is een gratis open source-programma waarmee u muziekbestanden kunt 'streamen' via internet of via een lokaal netwerk. Je beluistert de muziek dus net zoals je een radiozender via internet beluistert: de luisteraar hoort de muziek wel, maar kan die niet opnemen of opslaan. De installatie is wel complex. Op de Subsonic-site staan de stappen beschreven onder *Download*. Eenvoudiger is **MediaMaster** (<http://mediamaster.com>). Hier krijgt je gratis ruimte (voorlopig onbeperkt?) om jouw muziek online te zetten. Die online muziek kunt u 'streaming' beluisteren vanaf elke computer met een internetverbinding. Maar, in tegenstelling tot bij Subsonic, moet je hier wel eerst de songs uploaden.

Een opwarmer naar de grote vakantie toe:

Take A Trip (<http://www.take-a-trip.eu>). Op deze Nederlandstalige website tref je audiogidsen aan voor meer dan 60 steden in Europa en daarbuiten. Ze zijn gratis beschikbaar en downloadbaar, maar je moet je wel eerst gratis registreren. Je vindt er nog een heleboel informatie over de bezienswaardigheden, het eten en het klimaat.

Uit de Metrokrant van 27-04-2007: Brussel Godsvruchtige internetliefhebbers kunnen hun vrome fratsen, roepingen en duiveluitdrijvingen nu ook online zetten via GodTube, de christelijke tegenhanger van YouTube. Soms plezant, soms schokkerig, soms ernstig. In een filmpje overtuigt een christen een atheïst van het bestaan van God aan de hand van een banaan. Je vindt er veel muziekclips op de site van christelijke bands, waaronder 'The Apostles that Rock' en de zwarte rappers Lecrae en Trip Lee, die in plaats van een gouden ketting met een dollarteken een kruis om hun hals hebben hangen. Man achter GodTube is de 38-jarige Chris Wyatt, voormalig tv-producent maar tegenwoordig student aan het Theologisch Seminarie in Dallas. De nieuwe site werd pas op 1 mei officieel gelanceerd, maar de testversie mag volgens Wyatt nu al rekenen op zo'n 60.000 bezoekers per dag. www.GodTube.com

Filmcommunity. Voor filminfo en -besprekingen is de uitstekende **Internet Movie Database (IMDB)** (<http://www.imdb.com>) een vaste waarde. Nu is er ook **Flixster** (<http://www.flixster.com>). Meer dan 13 miljoen geregistreerde leden, 425 miljoen besprekingen van 28.000 films, 48.000 acteurs met meer dan een half miljoen foto's en 160.000 videoclippen. Uiteraard zijn de filmbesprekingen het belangrijkste. De pagina's bevatten veel informatie, waarbij naast alle namen (acteurs, regisseurs) ook hyperlinks zijn. Er zijn ook quizen over elke film, naast foto's, videoclippen en *skins* die je meteen als achtergrond van jouw persoonlijke pagina kunt instellen. Daarnaast zijn er links naar de recentste filmbesprekingen door Flixster-leden. Men hanteert dezelfde aanpak voor dvd's en voor acteurs.

Het aantal **podcasts** is de laatste jaren dan ook gevoelig uitgebreid. Een overzicht hiervan vind je op Digitalradio.be (<http://www.digitalradio.be/dab/hoeluiseren/pc/podcasting.html>). Daar tref je het aanbod per zender aan. Bij Radio 1 vind je bv een programma zoals Titaantjes. Daar is iets mee te doen in het godsdienstondericht. Klara laat elke week Jean-Pierre Rondas aan het woord over de 'grote thema's van het leven'. Zeker eens checken!

Weet-je

(Opbeurend) nieuws uit een VUB-studie: mensen die veel belang aan geloof en levensbeschouwing hechten, hebben meer kans om tot de groep van de gelukkige mensen te behoren. Iets meer dan 60% van de mensen die geloof belangrijk vinden, is gelukkig tot zeer gelukkig, tegenover amper meer dan 50% van de mensen die weinig belang hechten aan geloof. Iets meer dan 10% van de mensen die geloof belangrijk vinden, behoort tot de ongelukkigen, tegenover meer dan 15% van de mensen die geloof niet wezenlijk vinden. De 11 procent 'kerngelovigen' die ons land telt (mensen die geloven en regelmatig praktiseren en/of streng in de leer zijn) zijn beduidend gelukkiger dan mensen die onverschillig staan tegenover geloof. Twijfelende gelovigen zijn daarentegen iets minder gelukkig.

Voor meer zie:

Mark Elchardus & Wendy Smits, Het Grootste Geluk, Lannoo Campus, Leuven, 229 blz., 22,50. Boek via Tertio online bestellen

Op www.hetgrootstegeluk.be vind je een gelukstest.

Lezenswaard, kijkenswaard

Creationisme en Intelligent Design. Waar gaat het over? / TAEDE SMEDES. // In: Mensen onderweg. - 109 (2007) nr. 3, Info 312, p. 1-8

Niet alle wetenschappers geloven in de evolutietheorie van Darwin als verklaring van het leven op aarde.

Volgens creationisten, die de Bijbel letterlijk interpreteren, is de wereld geschapen door God zoals dat in het scheppingsverhaal beschreven staat. Aanhangers van Intelligent Design spreken van intelligente en misschien bovennatuurlijke oorzaken die aan de basis liggen van de evolutie. Een overzicht van de kenmerken die deze twee strekkingen, die de afgelopen jaren zoveel discussie uitlokken, vertonen.

De epistemologische paradox van de evolutie. Autonomie, teleonomie en het denken over Intelligent Design / WILFRIED ALLAERTS. // In: Streven. - 74 (2007) nr. 4, p. 325-337

In het maatschappelijke debat over evolutieleer en Intelligent Design (ID) bepalen polarisatie en begripsvervaging de toon. De epistemologische paradox van de evolutie, zoals benadrukt door Jacques Monod, geeft een genuanceerder beeld van het biologische causaliteitsvraagstuk dan sommige aanhangers van het genetisch determinisme, zoals Dawkins en Plasterk. Hun autonomiebegrip toont een merkwaardig gemis aan zowel cultuurhistorische als logisch-wetenschappelijke onderbouwing. De recente aanhangers van de ID-gedachte slagen er echter evenmin in om aan het causaliteitsvraagstuk een wezenlijk nieuw element toe te voegen.

Een pepermuntje op de tong. De religieuze fotografie van Maurice Scheltens / GER GROOT. // In: Streven. - 74 (2007) nr. 4, p. 291-299

De religieuze foto's van Maurice Scheltens verwijzen met alledaagse voorwerpen naar symbolen uit de christelijke traditie. Daarmee wordt duidelijk dat godsdienst allereerst een aardse zaak is. Transcendentie is geen overstijging naar een andere werkelijkheid, maar opent een dimensie binnen die werkelijkheid zelf. Juist in zijn materiële verworteling ontsnapt het christendom aan de valkuilen van de newagemystiek. Zo blijft het werkzaam. De ogenschijnlijk banale symboliek van Scheltens' foto's drukt dat uit.

Zenboeddhisme als stimulans voor christelijk geloven / SOPHIE VEULEMANS. // In: Collationes. - 37 (2007) nr. 1, p. 47-71

In een tijd van religieus pluralisme rijst de vraag in welke mate andere tradities, zoals het zenboeddhisme, de christen kunnen inspireren in zijn of haar zoektocht naar een meer authentieke spiritualiteit. (met dank aan het VSKO voor deze tips)

GERARD BODIFÉE, God en het gesteente. Waarover religie en wetenschap spreken en zwijgen, Davidsfonds, Leuven, 160 blz., 16,95. Een boek in het grensgebied tussen geloof en wetenschap. Ons bestaan laat zich niet reduceren tot kale natuur- en scheikunde, is de grondtoon van het boek.

Als sterrenkundige is de auteur goed ingewijd in fundamentele natuurwetenschappelijke onderwerpen. Zoals de ondertitel stelt, handelt het boek over: 'waarover religie en wetenschap spreken en zwijgen'. In de wetenschap, en vooral in de natuurkunde, is eenvoud het kenmerk van de waarheid. Het besef van eenvoud leidde en leidt tot

wetenschappelijke doorbraken. “In het aannemen van een wezenlijke eenvoud van de wereld schuilt een geloof in de diepe verbondenheid van alles wat bestaat.” Dit gevoel, maar ook meer dan een gevoel leeft van grote wetenschapper op grote wetenschapper. Het wordt niet doorgegeven van mens op mens, maar het is een besef ingebakken in de ervaring dat kennis van de wereld scheidingen binnen de wereld doet verdwijnen. “Hemel en aarde zijn tot één werkelijkheid geworden door de astronomie. Levende en niet-levende systemen bestaan uit dezelfde chemische elementen, leert de organische scheikunde. Hoe verwant mens en dier zijn, brengt de evolutietheorie aan het licht. Alle organismen, van de simpelste bacterie tot het hoogst ontwikkelde dier, gebruiken dezelfde genetische code, leert de moleculaire biologie. Kennis verenigt wat in onwetendheid gescheiden blijft.”

De grote vorderingen van de wetenschap veranderde evenwel ook de tijdgeest. Helder beschreven passeren August Comte, Ludwig Feuerbach, Sigmund Freud, ... De schrijver laat zien dat het materialistische wereldbeeld van deze filosofen de wereld waarin wij leven, ernstig onderschat.

Stenen kunnen ons nooit iets over God vertellen. Stenen zijn dood. Stenen spreken niet. Stenen zijn onverschillig. Het voorwerp van het wetenschappelijk onderzoek is de onverschillige materie, het voorwerp van de religieuze beschouwing is God, de totale verschilligheid. Wetenschap beoogt de oorsprong van het bestaan, religie kijkt uit naar de bestemming. De blik is, iets overdreven gesteld, andersgericht georiënteerd.

In het boek gaat het uiteraard ook over het project Intelligent Design. Volgens de auteur een miskennis van de wetenschappelijke methoden en een versmalling van het religieuze bewustzijn.

Denise Hoedt, ***Een pastoraal model voor begeleiding van een samenwerkingsgroep voor nabestaanden van een zelfdoding***, Een dubbele map uitgegeven door interdiocesane dienst voor gezinsspastoraal, Leuven. Hoewel dit werk niet op de eerste plaats bedoeld is voor het godsdienstonderricht, is het toch interessant daarvoor. De mappen bevatten heel wat teksten, werkbladen en ander impulsen die inspirerend zijn, maar niet beleerend, existentieel maar niet emotioneel (maar ook niet gevoelloos), die prikkelen zonder pressie, inhoudelijk uitdiepend en toch niet theoretiserend. De impulsen komen uit de cultuur en de christelijke traditie. Een veelheid aan lied, getuigenis, poëzie, verhaal, beeld. Er is veel nieuws onder de zon. Telkens worden de impulsen omringd met vragen, opdrachten en doeners voor individu of groep.

Het geheel is dus een sobere uitgave rond één onderwerp gebracht doorheen vele gemoedsstemmingen en/of grondervaringen. De inhoudelijke kernbegrippen: gemis – verdriet – rouw – vergeving – dood – zelfdoding – schuldgevoel – vergeving – woede.

Voor de derde en/of vierde graad ligt hier veel bruikbaar te rapen.

Wie dit gebruikt – en het kan – dient wel te overwegen dat er mede vanuit het leerplan ook enkele andere insteken nodig zijn. De pluraliteit op levensbeschouwelijk vlak wordt bvb minder aangebracht. Wie dit document gebruikt dient wel schroomvol te zijn ten aanzien van de persoonlijke levenssfeer van de jongeren. Vragen die die sfeer benaderen kunnen niet gebruikt voor het klasgesprek. Het kan niet, nooit de bedoeling zijn in het godsdienstonderricht de persoonlijke levenssfeer ‘bloom’ te leggen.

Het document kan tevens ondersteunend materiaal zijn voor de werkgroep pastoraal.

Bibliodrama

Bibliodrama is een vorm van speels en dramatiserend omgaan met bijbelverhalen om in groepsverband de persoonlijke zingeving en levensspiritualiteit te ontdekken en te verruimen. Tegelijk verruimt het inzichten in de betekenissen van de bijbelverhalen. Het boek bevat creatieve en speelse werkvormen om diepgaand met bijbelverhalen aan de slag te gaan.

Het is een instructief praktijkboek voor het zorgvuldig en kwaliteitsvol begeleiden van bibliodrama. Het eerste deel van het boek geeft een inleiding over de zin en betekenis van bibliodrama. Deel twee licht de voorbereiding en de opbouw van een bibliodrama toe en reikt concrete begeleidingsvaardigheden aan. Deel drie beschrijft concrete basiswerkvormen en variaties, die op vele bijbelverhalen toepasbaar zijn en in de meeste groepen van kinderen tot volwassenen gespeeld kunnen worden. ISBN 978-90-441-2090-5

Garant-Uitgevers n.v. Somersstraat 13-15, B-2018 Antwerpen

Kijkenswaard: Het is de verdienste van de Braambosreeks **Ziel en Zaligheid** dat ze gewone gelovigen aan het woord laat over hun beleving van religiositeit, dat er wordt gepolst naar de verschillen tussen Nederlandse en Vlaamse devotie de serie kwam tot stand door een samenwerking tussen de Vlaamse KTRO en de Nederlandse RKK en dat het geheel professioneel in beeld werd gebracht. Dankzij Ziel en Zaligheid wordt de onzichtbare God weer zichtbaar, voelbaar en tastbaar.

Bedevoarten en processies zijn meer dan folklore. Mensen staan open voor bekering en predicatie en praten openlijk over hun leven. Processies hebben ook een catechetische waarde. Het geloof wordt daar niet verwoord, maar gevisualiseerd. Zonder die uitbeelding van de christelijke traditie en de heilsgeschiedenis zou de 'ontbossing van het religieuze geheugen' nog groter zijn dan ze al is.

Ziel en Zaligheid, op zondag 29 april, 13 mei, 27 mei, 10 juni, 24 juni, 8 juli en 22 juli 2007 in Braambos op Eén om 9 uur, op Canvas om 23.15 uur. De verzamel-dvd Ziel en Zaligheid kost 19,95. braambos@kerknet.be, www.braambos.be.

Nascholingskansen (voor komend schooljaar)

De jaarlijkse Vliebergh studiedagen in Leuven vinden plaats op dinsdag 21 en woensdag 22 augustus 2007. Thema is : *Wanneer alteriteit realiteit wordt. Christendom en Islam. Bijbel en Koran.*

Alle info voor deze sterk aanbevolen studiedagen vind je op <http://www.kuleuven.be/thomas/pastoraal/vliebergh/VS07.php>.

Drie nascholingsprojecten aangeboden vanuit de koepel in samenwerking met de godsdienstinspectie. Ongeacht het net waartoe de deelnemer behoort, wordt er via de school per leerkracht per sessie 5 euro betaald.

1. Een veelkleurig godsdienstonderricht: De leerkracht r.-k. godsdienst staat soms voor een bijzonder moeilijk, rijke en uitdagende opdracht. Zij werkt dikwijls met een kleurrijke leergroep waarbij in de beginsituatie zeker de volgende drie gegevens sterk aanwezig zijn en om een eigen aanpak vragen: (1) een pluraliteit aan levensbeschouwingen en aan betrokkenheid op levensbeschouwing (2) levensbeschouwelijk taal-arme leerlingen en (3) vooroordelen over of geen kennis van het christelijke geloven.

Het geheel bestaat uit drie sessies van telkens drie uur.

Sessie 1 focust op een veelheid van culturen en culturele uitdrukkingen.

Sessie 2 stelt scherp op een veelheid van levensovertuigingen en levensbeschouwelijke uitdrukkingen. Een interreligieuze gereedschapskoffer.

Sessie 3 opbouw van concreet lesmateriaal binnen een multireligieuze en multiculturele context én het opmaken van een actieplan voor de uitbouw van een interreligieuze leeromgeving.

Binnen elke sessie is er een duidelijk aanbod voorzien.

Er wordt tevens:

1. een digitaal uitwisselingsplatform voor godsdienstleerkrachten uitgewerkt
2. een interreligieuze en interculturele koffer gepresenteerd
3. een lesproject wordt gezamenlijk ontwikkeld alsook een actieplan voor de opbouw van een kleurrijke leeromgeving

Vermoedelijke data van de sessies: woensdag 12 maart, (1) voormiddag en (2) namiddag en dinsdag 15 april (3) namiddag.

2. Godsdienstonderricht multimediaal gevoed: Deze nascholing is én aanbod- én vraaggestuurd. Leerkrachten kunnen als individu inschrijven voor een diocesane nascholingsessie (aanbodgestuurd) of als team voor een nascholing binnen de locale school of scholengemeenschap (vraaggestuurd). Waarom deze nascholing?

- ☞ Leerkrachten godsdienst zoeken eigentijds beeld- en klankmateriaal. Het downloaden is dikwijls een probleem. Hoe ga je te werk als je tijdens de les zelf geen internetaansluiting hebt;
 - ☞ Hoe en waar eigentijdse impulsen vinden en koppelen aan een levensbeschouwelijke en confessionele optiek.
 - ☞ Leerkrachten godsdienst ontdekken de mogelijkheden van de ICT en multimediale voorzieningen (op hun school).
 - ☞ Leerkrachten godsdienst verkennen het inhoudelijke aanbod op de website Thomas.
 - ☞ Leerkrachten godsdienst krijgen een bundeling van "informatie-vindplaatsen". Zoveel mogelijk informatie, handzame instrumenten, contactmogelijkheden, ... samenbrengen.
 - ☞ Leerkrachten godsdienst hebben weinig of geen contact met hun collega's uit de scholengemeenschap. Deze nascholing toont hen waar kansen tot samenwerking en teamwork liggen. De website maakt contact – overleg – discussie en samenwerking gemakkelijker.
- Leerkrachten godsdienst kunnen via verschillende instrumenten op de website THOMAS tot teamwork met andere leerkrachten gemotiveerd worden.

De nascholing ondersteunt leerkrachten godsdienst zijdelings ook op het *pastorale* domein.

Individuele leerkrachten kunnen inschrijven voor twee diocesane sessies:

- a) Sessie 1: Zien voordoen in theorie en praktijk. Een aantal heel concrete voorbeelden van interessante webpagina's verkennen en leren hoe interessante impulsen binnen te halen en mede vanuit het leerplan een plaats te geven.
- b) Sessie 2: deelnemers leveren bij een onderwerp een impuls aan en oefenen verder op het vinden en verwerken van eigentijds materiaal met het leerplan als referentiekader.

Een team dat inschrijft volgt in afspraak met de nascholer één à drie sessies. De inhoud van de sessies wordt vastgelegd na een intakegesprek met de nascholer.

Vermoedelijke data van de sessies voor individuele leerkrachten: donderdag 15 november namiddag en maandag 19 november voormiddag.

Scholen die een team laten nascholen kunnen zelf data en locatie afspreken met de nascholer: Joost Vandendriessche (joost.vandendriessche@pandora.be of via: 050385553).

3. Bijbels geïnspireerd godsdienstondericht: Hoe kunnen we de bijbel als hofleverancier voor inhoud meer tot haar recht laten komen in het godsdienstondericht?

Logisch én theologisch gesproken is het een must de christelijke boodschap vandaag te communiceren mede aan de hand van de bijbel. *"De toekomst van een godsdienstondericht dat zich christelijk noemt, staat of valt met haar vermogen om de bijbelse boodschap te communiceren."* Het leerplan stelt: *"de leerlingen hebben het recht het christelijk geloof echt te leren kennen zoals het gisteren, vandaag en morgen leeft in onze Kerk De bijbel als verhaal en de verhalen in de bijbel kunnen 'de werkelijkheid van God vehiculeren'.*

Een goede keuze van Bijbelteksten en een open benadering ervan kunnen de motor worden van het uitdiepingproces binnen een lesonderwerp.

Godsdienstdidactisch gezien is bijbellezen en werken vanuit de bijbel onvoorspelbaar en niet-voorgeprogrammeerd: het is een gebeuren waaraan leerlingen participeren en waarvan het einde open is. Bijbeltaal is open: open voor de diepere zin vragen, open in de zin van 'uitdagend te doen' en tenslotte ook open in de zin van 'soepel en uitnodigend tot interpreteren en herinterpreteren'.

Als leerlingen aan zo'n bijbellezen in klasverband deelnemen, kunnen zij tot verrassende inzichten komen omdat zich een wereld van verschil opent.

Bijbelse teksten bevatten alternatieve werelden die als een verre horizon verschijnen en appelleren: een goddelijke droom voor mens en wereld.

Sessie 1: Hermeneutisch-communicatief werken met en vanuit de bijbel. Kracht én beperkingen van het gebruik van de bijbel in het godsdienstondericht.

Sessie wordt gegeven door godsdienstpedagogisch geschoold gast spreker.

De deelnemers reageren en bevragen.

Sessie 2: Een bijbeldeskundige brengt voor elke graad leessleutels aan bij Bijbelteksten die als sleutelteksten in het leerplan worden aangeduid. Hoe deze bijbelteksten als werkteksten met jongeren voorleggen?

Sessie 3: Bijbeldidactiek interactief.

- Kennismaking, demonstratie en kritische bespreking van enkele bijbeldidactische werkvormen bij de realisatie van concrete terreindoelen: bijbeldidactisch vierkant (Jonker), verhaal-tekening-gesprek, verhaal in stukjes, werken met bijbel-gerelateerd materiaal, ...
- Kennismaking met bijbelfiches op THOMASwebsite.

De derde sessie is in handen van een vakbegeleider ... en de deelnemers.

Vermoedelijke data van de sessies: woensdag 5 maart voor- en namiddag, dinsdag 17 april

Voor elk van deze projecten kun je ook kijken op: www.nascholing.be

Graag nodigen we de directie en de vakvergadering/godsdienstleerkrachten uit om in onderling overleg nu reeds vast te leggen wie wat het best volgt, meteen ook in te schrijven en de inspectie via e-mail te informeren.

Uiteraard mag u verder ook rekenen op een aantal initiatieven vanuit de stuurgroep godsdienst. Voor nog meer info: <http://www.sjp.be/rkgodsdienst/nascholing.htm>

Ooproep: roep op!

Een vakantietip:

Tentoonstelling Bijbelhuis Zevenkerken, elke zaterdag en zondag van 14 tot 18 uur. 050/30.04.79, info@bijbelhuis.org of www.bijbelhuis.org

Het Bijbelhuis Zevenkerken nodigt uit de taal van de Bijbel te (her)ontdekken met zijn tentoonstelling en verwerkingscentrum. De vragen van mensen over de Bijbel vormen het uitgangspunt van de permanente expositie. De Bijbeltentoonstelling is niet opgevat als een museum met gebruiken of voorwerpen uit de leefwereld van de Bijbelse landen. "De hoofddoelstelling luidt: hoe moet ik de Bijbel benaderen? Welk soort boek is de Bijbel? En hoe lees, versta en beleef ik de Schrift?" De bezoeker doorloopt met een audiofoon een parcours. Op dat parcours worden sleutels aangereikt en achtergronden meegegeven. De audiofoon biedt kansen tot uitdieping of uitbreiding. "Ze helpt de bezoekers in de laatste etappe van de tentoonstelling op een goede manier een Bijbelse bladzijde te benaderen, de eerste bladzijde uit Genesis." De bezoeker wordt tijdens de tentoonstelling net als Abraham een zoeker die wordt geconfronteerd met allerlei godsbeelden.

Misschien kent U wel iemand (onder uw personeelsleden) die graag (volledig/deels) **godsdienstleraar** wil zijn. Eens aangesproken durven ze misschien wat stappen zetten. Ze mogen gerust contact opnemen of op die dag eens langs komen in het DPC. Wie op de voorgestelde dag niet vrij is, kan de inspectie contacteren voor een andere afspraak.

De **afstuderende** leerkrachten godsdienst ontmoeten we in groep in Leuven, Brugge, Gent en Torhout. Voor een individueel contact wordt van hen verwacht dat ze op maandag 25 juni (9.30-12.30 uur), dinsdag 26 juni (13.30-16.30 uur), maandag 02 juli (13.30 – 16.30 uur), dinsdag 03 juli (13.30-16.30 uur), maandag 20 augustus (9.30-12.30 uur), donderdag 23 augustus (13.30-16.30 uur) contact opnemen met één of meer van de inspecteuradviseurs die dan aanwezig zullen zijn in het DPC (Diocesaan Pedagogisch Centrum, Baron Ruzettelaan 296 Assebroek-Steenbrugge).

Zie: <http://www.sip.be/rkgodsdienst/activiteiten.htm>

Voor 'solliciteren' kunnen kandidaten zien naar de website van IDKG: De kandidaten brengen hun cv mee en in tweevoud een ingevulde engagementsverklaring die ze via deze webpagina kunnen downloaden. De kandidaten kunnen ook reeds op voorhand hun cv via e-mail doorsturen en het moment van hun komst medelen. U en de leerkrachten kunnen deze 'engagementsverklaring' en de toelichting eveneens vinden op:

<http://www.idkg.be/solliciteren.htm>

Het THOMASteam doet een warme oproep om **digitale foto's** door te sturen ter verrijking van de fotodatabank. Laat niet na zelf eens een kijkje te nemen en zorg mee voor een kwaliteitsaanbod van levensbeschouwelijk relevant fotomateriaal.

Pluim

Via Christina Balcaen, werkzaam in het DPC, Baron Ruzettelaan 296 te Steenbrugge, worden de directies en tussenkaders altijd weer opnieuw bereikt met vragen en mededelingen vanuit elke vak- en de schoolbegeleiding. Elke werkdag opnieuw van 's morgens vroeg tot 's avonds laat tekent zij present met ijver en vriendelijkheid. Nu eens achter het computerscherm, dan weer via de telefoon of in een onmiddellijk dienstbaar contact. Dankjewel Christina.

BZN okt 2003: geef ze pluimen en ze krijgen vleugels

U kunt dit en vorige nummers van GO-AL ook downloaden via <http://www.sip.be/rkgodsdienst/nieuwsbrief.htm>